

Book Review

ณัฐพัชร มณีโรจน์

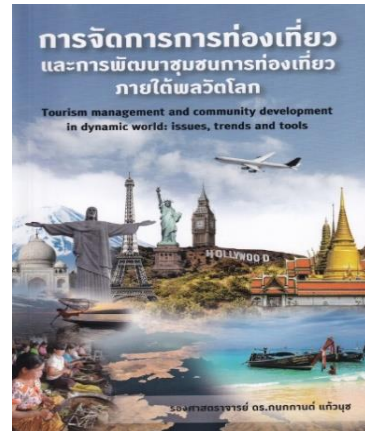
เรื่อง: การจัดการการท่องเที่ยวและพัฒนาชุมชน
การท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก: Tourism
Management and Community Development
in Dynamic World : Issues, Trends and Tools

ผู้เขียน: รศ.ดร.กนกกานต์ แก้วนุช

สำนักพิมพ์: สำนักพิมพ์มายด์ พับลิชชิง จำกัด

จำนวน 480 หน้า

ปีที่พิมพ์: 2021

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงการจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก นำเสนอเป็น 5 บท ประกอบด้วย ภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก ชุมชนกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก ผลกระทบจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก การจัดการการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก การจัดการการพัฒนา และการจัดการคุณภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก โดยมุ่งสะท้อนการจัดการการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลกที่สอดคล้องกับฐานทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่-ที่เป็นอยู่ เน้นการจัดการที่สมดุลของชุมชน นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

บทที่ 1 ภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก

การที่จะพัฒนาสิ่งใดได้นั้นผู้ที่อยู่ในกระบวนการของการพัฒนาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับบริบทพื้นฐานของสิ่งที่จะพัฒนาเป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้เขียนจึงเริ่มต้นด้วยการอธิบายความหมายของคำที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย การจัดการการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนการท่องเที่ยว การพัฒนาชุมชนและพลวัต โดยผู้เขียนมีเจตนาให้เข้าใจถึงความหมายของคำเหล่านั้นเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาต่อไป พร้อมทั้งยังสรุปช่วงท้ายเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นพลวัต คือ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่จัดการการท่องเที่ยวต้องมีแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ

ผู้เขียนได้อธิบายต่อถึงองค์รวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน มีการเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยว (Tourist) ผู้ผลิตสินค้าและบริการ (Suppliers) ภาครัฐบาล (Government) ชุมชน (Communities) ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม (Environment) โดยนำเสนอปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ความเกี่ยวข้องผ่านคำว่า "MATH" ประกอบด้วย การจัดการ (Management) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การขนส่ง (Transportation) และการต้อนรับ (Host) สรุปได้ว่า ผู้จัดการการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism stakeholder) ซึ่งประกอบไปด้วย 8 มิติ ได้แก่ นักท่องเที่ยว ชุมชน ชุมชนปลายทางการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐในส่วนกลาง ภาคเอกชนและองค์กรไม่แสวงหากำไร โดยผู้จัดการการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญในทุก ๆ มิติ เพราะทุกองค์ประกอบมีเครือข่ายที่เชื่อมโยงต่อกัน (Interconnected network) ซึ่งทำให้เกิดแนวทางการจัดการ หรือกระบวนการพัฒนาที่เป็นองค์รวม (Holistic) โดยแต่ละมิตินั้นผู้เขียนได้อธิบายในเชิงหลักการอย่างละเอียด พร้อมทั้งเขียนกรณีศึกษาให้เห็นความเชื่อมโยงของแนวคิดหรือหลักการกับวิธีการปฏิบัติของแหล่งท่องเที่ยว/ ประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การเติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เวลานั้นเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ได้แก่ กลุ่มผู้มีฐานะชนชั้นกลางมีความมั่งคั่งเพิ่มมากขึ้นมีการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aging society) ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุเกษียณอายุการทำงานเหล่านี้มีความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยและมีเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว มีการย้ายถิ่นฐาน หรือการกระจายตัวของประชากร มีการพัฒนาเส้นทางและนวัตกรรม การขนส่งหลากหลายมากขึ้น มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้หลากหลายช่องทางและสะดวกรวดเร็วเพิ่มมากขึ้นและการท่องเที่ยวมีมาตรฐานสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพบว่า นักท่องเที่ยวก็มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาถึงผู้ให้บริการ หรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการก็มีความจำเป็นต้องจัดเตรียมการท่องเที่ยวคุณภาพไว้รองรับนักท่องเที่ยวด้วยการสร้างคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การนำเสนอสิ่งใหม่ที่แหล่งท่องเที่ยวอื่นไม่ได้นำเสนอ หรือการเพิ่มความแตกต่างในผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว-ความสะดวก ความรวดเร็วและการเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ราคา การกระจายผลิตภัณฑ์ คุณภาพ การออกแบบ การบริการและการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยว โดยหลีกเลี่ยงการใช้สงครามราคา เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เพราะสงครามราคาทำให้เกิดผลดีในระยะสั้นเท่านั้นแต่เกิดผลเสียในระยะยาว การตัดราคาอาจจะทำให้ผู้ผลิตต้องลดคุณภาพลงเพื่อคุ้มต้นทุนให้ได้ทำให้คุณภาพของสินค้าและบริการลดลงไปด้วย

การเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งและมีแนวโน้มว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องการจัดการการท่องเที่ยวต้องมีแนวทางในการจัดการภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก โดยผู้เชี่ยวชาญความหมายและสาเหตุของปรากฏการณ์ VUCA ที่ประกอบด้วยความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการแข่งขัน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและเศรษฐกิจ จากนั้นให้ข้อเสนอแนะในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนไม่แน่นอนมีความสลับซับซ้อนและคลุมเครือด้วย 1) วิสัยทัศน์ที่ผู้ขับเคลื่อนและจัดการธุรกิจท่องเที่ยวต้องมีความชัดเจนและทันต่อสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะสามารถตัดสินใจจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและตอบสนองได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 2) ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและขีดความสามารถของพื้นที่ 3) ความชัดเจนในนโยบายและการจัดการและ 4) ความไว้วางใจต่อการเปลี่ยนแปลง

สรุปเนื้อหาในบทที่ 1 ผู้เขียนได้นำเสนอภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลกประกอบไปด้วยแนวคิดของการจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก สถานการณ์และองค์รวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยตัวชี้วัดการเติบโตและสาเหตุการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สงครามราคาและการดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยไม่ต้องใช้สงครามราคาและหัวข้อสุดท้ายในบทที่ 1 ผู้เขียนนำเสนอแนวทางในการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนไม่แน่นอนมีความสลับซับซ้อนและคลุมเครือ

บทที่ 2 ชุมชนกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก

ผู้เชี่ยวชาญถึงความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับชุมชนซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ชุมชนบางชุมชนยังเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับการจัดการการท่องเที่ยวจึงมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับผู้เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ทัศนคติและพฤติกรรมของชุมชนต่อการจัดการการท่องเที่ยว ความสมดุลของชุมชนกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวมีติชุมชนกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก

ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นผู้เชี่ยวชาญอธิบายว่า ผู้จัดการการท่องเที่ยวจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เพราะกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มนั้นมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังนั้น วิธีการจัดการการท่องเที่ยว วิธีการสร้างคุณค่าของชุมชนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว หรือการจัดโปรโมชั่นให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือนก็แตกต่างกันไปด้วย โดยผู้เชี่ยวชาญระบุกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวและอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ หรือผู้ลงทุนจากภายนอก นักวิชาการ ภาครัฐบาลและผู้มีอิทธิพลต่อการรับรู้ โดยกลุ่มผู้มาเยือนเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ในการเข้าไป

ชุมชนที่แตกต่างกันออกไป โดยปัจจัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชน หรือเจ้าบ้าน (Host) กับผู้มาเยือน (Guest) มีความสัมพันธ์ในระดับมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ 1) ศักยภาพของชุมชนในการรองรับและปรับตัวต่อผู้มาเยือน 2) ประเภทของนักท่องเที่ยวที่มีผลโดยตรงต่อความสัมพันธ์ เช่น นักท่องเที่ยวแบบมวลชนไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน แต่หากเป็นนักท่องเที่ยวแบบมุ่งหาประสบการณ์ (Experiential tourist) จะมีความคาดหวังว่าจะได้รับการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน หรือเจ้าของภูมิปัญญาเป็นกลุ่มเดินทางท่องเที่ยวแบบ “เที่ยวไปเรียนรู้ไป” 3) ประเภทของชุมชนและวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลต่อการท่องเที่ยวและ 4) การสนับสนุนของภาครัฐบาลและภาคเอกชนในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นการบริการ โดยการบริการจะเริ่มกระบวนการผลิตได้ผู้ให้บริการต้องมาอยู่ในกระบวนการให้บริการ เมื่อนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้านหรือผู้ให้บริการการท่องเที่ยวต้องมาพบกันนั้นมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติ หรือเจตคติ (Attitude) ที่แสดงออกถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างไรกับสิ่งที่พบเจอกับสิ่งที่อยู่รอบข้าง ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คือ การรวบรวมความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวผ่านการรับรู้ต่อเรื่องราวที่ผ่านเข้ามา โดยทัศนคติเป็นปัจจัยที่ซับซ้อนบางพฤติกรรมอาจจะยากต่อการหาเหตุผลเพื่อมาอธิบายทัศนคติที่เกิดขึ้นซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจ ผู้เขียนระบุว่ามี 3 มิติสำคัญที่ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของทัศนคติต่อการท่องเที่ยว 2) ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมและ 3) ทัศนคติที่สะท้อนพฤติกรรมของคนที่อยู่ในชุมชนต่อการรับรู้ประโยชน์ที่ได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมทัศนคติที่สะท้อนพฤติกรรมของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องระดับการมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้คงอยู่ได้นั้น ผู้จัดการท่องเที่ยวต้องจัดการท่องเที่ยว โดยให้เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ร่วมกับการจัดการการท่องเที่ยว ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการร่วมมือในระดับใดขึ้นอยู่กับพิจารณา เช่น การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมในการติดตามผล ประเมินผล และสรุปบทเรียน

นอกจากการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแล้วผู้เขียนยังอธิบายถึงระดับความผูกพันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวว่า สาเหตุของความผูกพันเกิดจากความผูกพันที่เกิดจากจิตสำนึกและความรู้สึก ความผูกพันที่เกิดขึ้นจากผลประโยชน์และความผูกพันที่เกิดขึ้นจากความจำเป็น โดยการส่งเสริมทัศนคติที่สะท้อนพฤติกรรมของคนในชุมชนเกี่ยวกับระดับความผูกพันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้คงซึ่งเป็นการแสดงความพึงพอใจและความตั้งใจของคนในชุมชนที่มีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านพื้นที่ เช่น คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินพื้นที่ประเมินศักยภาพพื้นที่ วางแผนพัฒนา และอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ ด้านการจัดการ หมายถึง คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการท่องเที่ยวระยะยาว การแข่งขันบทบาทหน้าที่ในการจัดการการท่องเที่ยว เป็นต้น เมื่อเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการจัดการท่องเที่ยวอาจจะเกิดพฤติกรรมหลีกเลี่ยง คือ การรับรู้ผลกระทบเชิงลบต่อการจัดการท่องเที่ยวที่มีต่อตนเองอาจจะทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านหรือการไม่ให้ความร่วมมือ เป็นต้น พฤติกรรมเพิกเฉย คือ ไม่ทำการใดๆ หรือไม่เสนอความคิดเห็นใดๆ เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมที่เกิดจากการมีทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ พฤติกรรมเชื่อมั่นเป็นพฤติกรรมที่เชื่อมั่นและยึดถือคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และพฤติกรรมสื่อสารเป็นการแสดงออกผ่านการเสนอความคิดเห็น คำแนะนำ วิธีการปรับปรุงแก้ไขหรือการจัดการการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น

ประเด็นสุดท้ายของบทนี้เป็นการนำเสนอการจัดการการท่องเที่ยวมีมิติชุมชนกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ภายใต้พลวัตโลกด้วยการใช้การจัดการการท่องเที่ยวโดยมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งวิธีการจัดการการท่องเที่ยวโดยมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมีลักษณะของการมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ ประกอบด้วย ร่วมพิจารณากิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ร่วมกำหนดแผนงานและกฎระเบียบ ร่วมบริหารจัดการชุมชนและร่วมประเมินผลการแก้ไขด้วยการร่วมกันวิเคราะห์ ร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น

สรุปเนื้อหาในบทที่ 2 ผู้เขียนได้นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว อธิบายถึงปัจจัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว ทัศนคติและพฤติกรรมของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวมีมิติชุมชนกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก โดยใช้การจัดการการท่องเที่ยวโดยมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 3 ผลกระทบจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก

การดำเนินการใดๆ ก็ตามย่อมมีทั้งผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เช่นกันในบทนี้ผู้เขียนนำเสนอผลกระทบจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนี้ประกอบด้วยผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจและด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลกระทบนั้นมีทั้ง 2 มิติ โดยผลกระทบเชิงบวกจากการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) การกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น 2) การกระตุ้นให้เกิดการรักษา อนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและมรดก และ 3) การกระตุ้นและผลักดันให้เกิดคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นและมีมาตรฐานที่สูงขึ้น ส่วนผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) การขายวัฒนธรรม 2) การค้าประเวณี 3) การลอกเลียนแบบพฤติกรรม 4) อาชญากรรม 5) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน 6) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ชุมชนและครอบครัว 7) ความแออัดในพื้นที่ 8) ความรู้สึกต่อต้านและขัดแย้งระหว่างชุมชนกับผู้มาเยือนและ 9) การสูญเสียแก่นแท้อัตลักษณ์

นอกจากผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยวด้านสังคมและวัฒนธรรมแล้วยังมีปัญหาจากการท่องเที่ยวที่เกิดจากการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 1) การเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมที่ถดถอย เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางเสียง มลพิษทางสายตา เป็นต้น 2) การก่อสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนอง หรืออำนวยความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยว โดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ความสวยงามตามธรรมชาติ หรือความหมาย/คุณค่าทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ 3) การชะล้างหน้าดินและการเสื่อมของหน้าดิน มีการก่อสร้างอาคารสถานที่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวซึ่งต้องมีการเปิดหน้าดิน 4) การสูญเสียทางธรรมชาติ โดยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและได้รับความนิยมมักจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจำนวนมากซึ่งอาจจะเกินศักยภาพในการรองรับทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เพราะการใช้งานอย่างหนักและไม่มีความพิถีพิถัน 5) แรงกดดันในนิสัยและพฤติกรรมของสัตว์ กิจกรรมการท่องเที่ยวบางอย่างอาจจะกระทบต่อชีวิตและพฤติกรรมการใช้ชีวิตของสัตว์ที่อยู่ในแหล่งธรรมชาติเป็นการรบกวนอย่างหนึ่ง 6) การลดลงของทรัพยากร 7) การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ 8) เพศพาณิชย์ 9) อาชญากรรม 10) ความยุติธรรมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวจะได้รับการพัฒนามากกว่าพื้นที่อื่นๆ และ 11) ความถดถอยของวัฒนธรรม เมื่อมีนักท่องเที่ยวสนใจอาจจะมีการบิดเบือนวัฒนธรรม หรือขายวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

บทที่ 4 การจัดการการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก

เครื่องมือที่จะใช้จัดการให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืน คือ การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวโดยการวางแผนเพื่อจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวมี 5 องค์ประกอบที่เชื่อมโยงกันประกอบด้วย 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว รวมถึงเงินทุนและมนุษย์ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว 2) องค์กร หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเพื่อวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ 3) กลุ่มลูกค้า หมายถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่แหล่งท่องเที่ยวกำหนดไว้ 4) กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่และ 5) ผลกระทบซึ่งเป็นผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวผู้เขียนกำหนดไว้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ศักยภาพ ทรัพยากรการท่องเที่ยว ความพร้อมของผู้ให้บริการการท่องเที่ยวและความต้องการของชุมชน ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการกำหนดแผนการจัดการสำหรับการท่องเที่ยวและขั้นตอนที่ 3 รูปแบบการท่องเที่ยวที่สังเคราะห์มาจกขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ซึ่งจะเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชุมชน โดยการจัดการการเติบโตของการท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างราบรื่นนั้น ชุมชนต้องมีแนวทางการปฏิบัติของชุมชนและชุมชนต้องเข้าใจมิติของการท่องเที่ยว เช่น เข้าใจความสัมพันธ์ของชุมชนกับนักท่องเที่ยว เข้าใจถึงผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เข้าใจถึงปัญหาจากการท่องเที่ยวและเข้าใจถึงวิธีการจัดการ เป็นต้น

หลักพิจารณาในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้นผู้เขียนนำเสนอไว้ 6 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การเต็มใจของชุมชนและความพร้อมของทรัพยากร 2) การรู้จักคุณค่าทรัพยากรการท่องเที่ยวของตนเอง

3) การค้นหาให้เจอและนำเสนอให้ถูก โดยจัดการท่องเที่ยวให้เหมาะกับบริบทของชุมชน 4) การแบ่งปันทรัพยากรเพื่อใช้และได้ประโยชน์ร่วมกัน 5) การมีส่วนร่วมกันใช้ ร่วมกันผลิตผลิต ร่วมกันจัดการพัฒนาและร่วมกันรักษาและ 6) ชุมชนร่วมด้วยช่วยกันทำด้วยใจและทำออกมาจากใจ นอกจากนี้ยังมีหลักการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ใช้ร่วมกันอยู่ 4 วิธีการ ประกอบด้วย ความเสมอภาค ความยั่งยืน ประสิทธิภาพปลະความสามารถในการนำกลับมาใช้ใหม่ ประเด็นสุดท้ายของบทนี้ผู้เขียนนำเสนอหลักการและวิธีการจัดการการเติบโตที่มากขึ้นของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวซึ่งเป็นข้อสรุปจากงานประชุม UNWTO ครั้งที่ 7

บทที่ 5 การจัดการการพัฒนาและการจัดการคุณภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้พลวัตโลก

ผู้เขียนนำเสนอการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยว หลักการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ การสร้างคุณภาพการท่องเที่ยว การควบคุมคุณภาพในการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการจัดการพัฒนานั้นให้ความสำคัญกับการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นคุณภาพของการพัฒนาเป็นการพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐานตามข้อกำหนดและสอดคล้องกับบริบทและทรัพยากรในพื้นที่ ปริมาณการพัฒนาเป็นการเพิ่ม-ลดสิ่งต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวซึ่งเหมาะสมกับสิ่งชุมชนมีอยู่ หรือบริบทของชุมชน และการพัฒนาพื้นที่ หรือสถานที่ซึ่งต้องเข้าใจถึงศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ อาจจะมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ เพื่อการรักษาไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบตามมาหลังจัดการการท่องเที่ยว

รูปแบบการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นมี 2 ลักษณะ โดยรูปแบบแรกใช้อัตลักษณ์โดดเด่นที่มีอยู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดขายและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเดินทางท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบที่ 2 คือใช้ความคาดหวังและความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งแหล่งท่องเที่ยวนี้ไม่มีตัวตนโดดเด่นเหมือนกับรูปแบบแรก ดังนั้นรูปแบบที่สองนี้จะเริ่มด้วยการประเมินความคาดหวังและความต้องการของนักท่องเที่ยวและนำมาวางแผนการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวของตน

การสร้างคุณภาพของการท่องเที่ยว ผู้เขียนอธิบายว่า นักจัดการการท่องเที่ยวต้องมีความเข้าใจในเรื่องคุณภาพเป็นอย่างดีเสียก่อนจึงเริ่มจัดการคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการควบคุมคุณภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องเริ่มด้วย การมีคุณภาพและมาตรฐาน การป้องกัน-รักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพ โดยวิธีควบคุมคุณภาพในการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวเริ่มด้วย การจัดเขตพื้นที่ (Zoning or mapping) จัดเขตพื้นที่ช่วยให้ชุมชนจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นการปกป้อง รักษา ทำนุบำรุงพื้นที่เกษตรกรรม หรือพื้นที่ชุมชนจากการพัฒนามากเกินศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ การดำเนินการตามมาตรฐาน (Performance standards strategies) และการแลกเปลี่ยนเพื่อเลือกอีกสิ่งหนึ่งในการพัฒนาให้เหมาะสมกับชุมชน (Trade-off strategies) เป็นการตัดสินใจเลือกของชุมชนในการปกป้องและเก็บรักษาความมีคุณภาพดีของทรัพยากร

ประเด็นสุดท้ายของบทที่ 5 คือ การจัดการคุณภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก ผู้เขียนนำเสนอวงจรการบริหารงานคุณภาพ หรือวงจรคุณภาพของ Deming เรียกว่า PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) โดยผู้เขียนได้เสริมมิติของการติดตาม (Monitor) เข้าไปในทุกๆ ด้านของวงจร เป็น PDCA + M เช่น การวางแผนผสมผสานกับการติดตาม (Plan + monitor) จึงกลายเป็นวงจรคุณภาพผลสำเร็จการติดตาม

เนื้อหาทั้งหมด 5 บท ผู้เขียนได้เรียบเรียงความเชื่อมโยงของการจัดการการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชน การท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลกซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้เลย หากผู้จัดการการท่องเที่ยวต้องการให้เกิดการท่องเที่ยวคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก หรือพลวัตโลก หนังสือเล่มนี้นอกจากจะเป็นงานเขียนเชิงวิชาการแล้วผู้เขียนยังได้ยกกรณีศึกษาจากทั่วทุกพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสำหรับผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ผู้จัดการการท่องเที่ยว หรือผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว รวมถึงนักวิจัยที่จะนำประเด็นต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปต่อยอดเป็นประเด็นการวิจัยได้เป็นอย่างดี